

Välkommen in när du kommit ut

- En kvalitativ analys av hur homosexuella respektive heterosexuella framställs i tidningen QX.

Av: Lina Asp, Lucas Hensfelt Andersson & Johan Eriksson

Uppsatsen författas i: Medie- och kommunikationsvetenskap

vid institutionen för kommunikation och medier, Lunds universitet

HT 2013: MKVA22:4

Handledare: Erik Edoff

Abstract:

Titel: Välkommen in när du kommit ut

Institution och ämne: Institutionen för kommunikation och medier, Medie- och kommunikationsvetenskap, Lunds Universitet, MKVA22:4, HT 2013

Författare: Lina Asp, Lucas Hensfelt Andersson & Johan Eriksson

Handledare: Erik Edoff

Innehåll: En feministisk textanalys som behandlar frågeställningar kring etablerade föreställningar och sociala konstruktioner kopplade till homosexuella personer. Författarna har valt personporträtt från gaymagasinet *QX* för att undersöka begrepp som identitet och fördomar grundade i kön och, primärt, sexuell läggning. Tidningen är gratis och tillhandahålls på många butiker och caféer vilket gör att den även når heterosexuella mottagare, om än i begränsad utsträckning.

För att tydliggöra kontexten diskuterar författarna även teorier kring identitet, stereotyper och sexualisering vilka är centrala för uppsatsens resonemang rörande exempelvis förutfattade meningar som existerar kring homosexuella och gaykultur. Under materialinsamlingen framgick det att porträtteringen av valda kända homosexuella personer på omslagsbilden var konstruerade på snarlika sätt medan porträtteringen av valda heterosexuella kända personer upplevdes ha en annan underliggande struktur. Dessa ramverk i personporträttens utformning samt tillhörande intervju ligger till grund för analysen, i vilken dessa eventuella konstruktioner dock problematiseras något. Att valda exempel som uppsatsen analyserar är hämtade ur tidningen *QX* är på grund av dess unika särställning i egenskap av att vara Sveriges största livsstilsmagasin för gaycommuntyn.

Vidare resonemang om gaykulturens relation till det heteronormativa diskuteras och utgör en central punkt för uppsatsens upplägg och syfte. Slutdiskussionen återknyter till uppsatsens inledning genom att belysa motsatsförhållandet mellan normalisering av homosexualitet och cementeringen av sociala konstruktioner i form av HBTQ-communtyn som ett eget samhälle och en kultur utanför det heteronormativa.

Nyckelord: Feministisk textanalys, semiotik, queerteori, QX, HBTQ.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.2 Bakgrund	2
1.3 Syfte & frågeställning	3
1.4 Tidigare forskning	4
2. Metod	5
2.1 Textanalys	5
2.2 Urval och material	5
2.3 Tillvägagångssätt	6
3. Teori	7
3.1 Det feministiska perspektivet	7
3.1.1 Queerteori	8
3.2 Semiotik	9
3.2.1 Konnotation & denotation	9
3.3 Stereotyp & identitet	10
4. Analys	12
4.1 Presentation av Eddie Razaz, Anton Ewald, Nilla Fischer & Lena Philipsson	12
4.2 Närvaron av sex på bild och i skrift	13
4.3 Homosexualitet som en norm	16
4.4 Stereotyper	18
5. Resultat och slutdiskussion	22
Källförteckning	25

1. Inledning

På livsstilsmagasinet *QX*:s egen hemsida beskrivs tidningens syfte vara att förmedla nyheter som är relevanta för homo, bi, trans och queer (hädan efter HBTQ)-samhället. Gaynyhetssajten ger också möjlighet att bläddra igenom vimmelbilder från helgens ”heta och svettiga underklädesfest” och att via webbshoppen beställa en regnbågsfärgad fjäderboa som visas upp virad kring en naken mans kropp på ett sätt som bara täcker modellens könsorgan (*QX* 2013).

Tiina Rosenberg (2002) menar att queer är ett förhållningssätt till det heteronormativa och syftar till att utgöra en kritisk attityd snarare än en identitet (ibid: 12). *QX* rapporterar flitigt från “normbrytande fester och tillställningar” (*QX* 2010). Magasinet skriver då i positiva ordalag om normalisering av homosexualitet i samhället medan de parallellt talar om en gayrörelse och en kultur där att vara ”flata” eller ”böj” blir ens identitet. Utgör detta en motsägelse? Finns det en paradox i att å ena sidan ifrågasätta det heteronormativa samhället i stort och å andra sidan acceptera eller till och med befästa föreställningen om homosexuella som en egen grupp?

Magasinet *QX* porträtterar kända personligheter, straight som gay, men porträtteras heterosexuella och homosexuella på samma villkor? Uppsatsen ämnar inte skärskåda *QX* specifikt utan att undersöka frågor som rör sociala konstruktioner kring HBTQ-kultur. Magasinet *QX* används, i egenskap av etablerad medieaktör kopplad till gaysamhället, som material för att studera vilka stereotyper och eventuella normbrott som kommer till uttryck i representationen av kön och sexualitet.

1.2 Bakgrund

Under de senaste åren har acceptansen, eller bristen på acceptans, av homosexualitet oftare diskuterats. Jonas Gardell har, i egenskap av publik person tillika välkänd homosexuell, genom sina böcker och tv-serier porträtterat hur det är, eller åtminstone har varit, att komma ut som homosexuell i Sverige och följaktligen visat delar av svenska befolkningen om homosexuellas moderna historia.

Stockholm Pride och dess Pridefestival är en annan instans som bidragit till att debatten lyfts fram och fått ökat medialt utrymme. En etablerad aktör inom media är gaynyhetssajten och tidningen *QX*. *QX* förlag startades redan 1995 och då med *QX* som bilaga till en tidigare tidning, men senare samma år började den ges ut som egen tidning efter att den tidigare lagts ned. Idag har tidningen, som kommer ut med nytt nummer varje månad, drygt 100 000 läsare per nummer. Varje nummer ges ut i 31 000 exemplar, varav majoriteten av dessa i storstadsregioner och framför allt Stockholmsområdet. Tidningen finns även att ladda ner gratis som PDF via hemsidan, vilket tiotusentals människor gör varje nummer. Hemsidan "QX.se" startades 1997, två år efter att förlaget grundats, och har idag över 90 000 besökare per vecka. *QX* ägs idag av ett 50-tal personer som är aktiva inom gaycommunityn (QX 2012).

QX är en gratistidning som inte går att köpa i butik men återfinns bland annat på en mängd olika caféer och butiker. Att detta är en tidning som ofta finns att se på sådana platser gör att väldigt många personer passerar den och ser den utan att öppna och läsa, vilket gör att omslaget får en stor betydelse. För nämnda personer kommer omslaget sannolikt att färga föreställningen av tidningen och möjligen även av gayrörelsen i stort. Livsstilsmagasinet innehåller bland annat intervjuer och porträtt av kända HBTQ-personer, inte sällan personer som nyligen själva kommit ut som homosexuella. Dessa kändisar figurerar i samband med reportagen också på tidningen framsida, ibland avklädda och sexualiserade.

1.3 Syfte & frågeställning

André Jansson (2002) är en av flera som menar att medier påverkar hur människor förstår omvärlden och sin plats i denna. Därför är representation i media även viktigt för människors identitetsskapande (ibid: 150). Mot den bakgrunden anser författarna att det är viktigt att studera media. Dominic Strinati (2004) menar att det feministiska perspektivet blivit ett allt vanligare synsätt vid analys av populärkultur, för att undersöka kulturella och sociala skillnader bland människor och dess representation i media (ibid: 160).

Vilket Tiina Rosenberg (2002) redogör för så handlar det feministiska perspektivet om att belysa ojämlikheter i samhället (ibid: 14). Trots att det feministiska perspektivet blivit allt vanligare inom forskning i medie- och kommunikationsvetenskap, finns det fortfarande områden att studera mer ingående. Därför anser författarna att det är viktigt att bidra till den pågående forskningen inom ämnet genom att analysera och problematisera framställningen av homosexuella i medietexter.

Uppsatsen ämnar att genom en kvalitativ analys ur ett feministiskt perspektiv göra en fallstudie av fyra olika personporträtt ur tidningen *QX* med begrepp från queerteorin och semiotiken. Detta för att se om personporträtten skiljer sig åt beroende på vilken sexuell läggning den porträtterade har. Uppsatsen ämnar inte kritisera tidningen *QX* i sin helhet, utan att studera vilka normbrott och stereotyper som kommer till uttryck i porträtteringen av sexualitet i *QX*.

Övergripande frågeställning:

- *Hur påverkar en persons sexuella läggning hur hen porträtteras på bild och i skrift i tidningen QX?*

Specifika frågeställningar:

- *Hur framställs homosexuella respektive heterosexuella i de valda personporträtten ur tidningen QX?*
- *Bryter tidningen QX mot normer och/eller reproducerar de stereotyper av personer med en viss sexuell läggning?*

1.4 Tidigare forskning

Vid insamlandet av tidigare forskning påträffades forskning som berör hur homosexuella framställs inom populärkulturen. Margaret E. Gonsoulins artikel "Liberated and Inclusive? An Analysis of Self-Representation in a Popular Lesbian Magazine" från år 2010, genomför Gonsoulin en komparativ analys där hon jämför bilder och skriven text från ett livsstilsmagasin som riktar sig till heterosexuella kvinnor med bilder och skriven text från ett livsstilsmagasin som riktar sig till lesbiska. I studien finner Gonsoulin att de magasin som riktar sig till lesbiska kvinnor tenderar att representera kvinnor som aktiva medan de magasin som produceras för heterosexuella snarare framställer kvinnan som mer passiv. Även Sheri L. Manuel har forskat på hur homosexuellas framställning i media. I artikeln "Becoming the homovoyeur: consuming homosexual representation in "Queer as Folk" från år 2009 analyserar Manuel representationen av homosexuella i TV-serien "Queer as Folk" med hjälp av semiotisk teori. Då "Queer as Folk" konsumeras av såväl homosexuella som heterosexuella, menar Manuel att TV-serien öppnar upp för heterosexuella att ta del av och få djupare förståelse för HBTQ-samhället, samtidigt som serien i viss mån lämnar hinder för meningsfull diskussion mellan homosexuella och heterosexuella.

Vidare söktes det på tidigare forskning som berör tidningen QX. Här hittades Hanna Embretsén och Maria Palmberg kandidatuppsats "En enfärgad regnbåge – Hur den homosexuella normen formas i HBTQ-magasinet QX" från 2012. Denna uppsats utreder om homosexuella män och kvinnor framställs olika i QX, samt om tidningen främst vänder sig till män eller kvinnor. Embretsén och Palmberg finner i uppsatsen att tidningen snarare vänder sig till homosexuella män än kvinnor.

Det har således gått att finna en hel del forskning på hur homosexuella framställs i medier, både på bild och i skrift, men vid sökning på tidigare forskning på hur en persons sexuella läggning påverkar hur hen porträtteras på bild och i skrift kunde ingen tidigare forskning erhållas.

2. Metod

I följande avsnitt presenteras den metod som användes vid angripandet av materialet. Här redogörs för den kvalitativa textanalysen, hur urvalet av material har skett samt för tillvägagångssätt för analysen.

2.1 Textanalys

Enligt Helge et al. (2003) är *textanalys* en övergripande metod för kvalitativa analyser av texter (ibid: 63). Kvalitativa studier bygger på att forskaren försöker tolka och förstå innebörden av sitt material. Detta tillvägagångssätt har ursprung i tolkningslära, hermeneutiken, som betyder att en text endast kan framkomma vid tolkning. Inom hermeneutiken finns tre grundliga metoder för tolkning av texter. Den mest väsentliga metoden för denna studie är den *symptomala* läsarten, då den används för att se underliggande eller dolda betydelser av texten som producenten inte är medveten om. Detta kan till exempel vara normer eller föreställningar som kan anses självklara för en grupp och därför ses som allmängiltiga (ibid: 65).

Østbye et al. (2003) menar att textanalys handlar om att dela upp en text genom att ställa olika frågor till dem, för att sedan sätta ihop texten igen fast på ett nytt sätt som gör den enklare att förstå och analysera (ibid: 71). Därför krävs det vid textanalys ett perspektiv, teoretiska begrepp och en frågeställning som ger analysen riktning och hjälpmedel för att vinna förståelse för texterna (ibid: 64). Vidare betonar Østbye et al. (2003) vikten av att veta vilken kontext som texten handlar inom. Detta för att dels ha förståelse för vilka kulturella, geografiska och sociala aspekter som påverkar texten, men även hur texten konsumeras och vilka sociala funktioner texten därmed besitter (ibid: 74f).

2.2 Urval & material

Åsa Nilsson (2012) menar att målet med att göra ett urval är att skapa de bästa möjliga förutsättningar för att försöka besvara sin frågeställning (Ibid: 129). Larsåke Larsson (2012) förklarar att när en gör ett urval vid en kvalitativ studie finns inget krav på

representativitet utan att en istället bör välja en ändamålsenlig grupp att analysera (ibid: 61).

Då det inte fanns resurser eller tid nog att analysera alla omslagen eller intervjuerna valdes det att göra ett typurval. Larsåke Larsson (2012) menar att vid ett typurval väljs de vanligast förekommande för vald grupp och därför riskerar en del av den bredd *QX* visar upp att förbises. Detta medför att det inte blir representativt för tidningen *QX* men däremot tar vi fasta den typiska representationen inom urvalet (ibid: 61). De parametrar som valdes att gå efter vid typurvalet var: huvudsyssla, sexuell läggning och kön.

På de 20 omslagen var nio stycken homosexuella män. Sex av dessa nio var avklädda och fem av dessa nio var artister. Den vanligast förekommande på omslaget av *QX* är en alltså en homosexuell man som är avklädd och artist. Detta gjorde att personporträttet av Eddie Razaz valdes som det mest typiska representationen inom urvalet (*QX* utgåva 203, publicera: 12-07-25). Men för att kunna göra en analys och undersöka hur en persons sexuella läggning påverkar hur hen porträtteras på bild och i skrift i tidningen *QX* valde vi även ett personporträtt med en heterosexuell man, ett med en homosexuell kvinna och ett med en heterosexuell kvinna att analyseras. Då valde vi personporträttet av Anton Ewald som är en heterosexuell man (*QX* utgåva 215, publicerad: 13-07-24), Nilla Fischer (*QX* utgåva 214, publicerad: 13-06-26), som är en homosexuell kvinna och Lena Philipsson (*QX* utgåva 202, publicerad: 12-06-27) som är en heterosexuell kvinna.

2.3 Tillvägagångssätt

Østbye et al. (2003) menar att det inte finns ett klart tillvägagångssätt vid textanalys, utan att det den är *objektstyrd*, det vill säga att det material som ska analyseras egenskaper styr tillvägagångssättet. Vilket Østbye et al. (2003) betonar är det av vikt att ha ett analytiskt intresse för texten och ett syfte med analysen. Ur detta syfte skapades sedan frågor som ställs till texten för att få djupare förståelse och möjlighet att besvara forskningsfrågan (ibid: 69ff). Först formulerades frågor på ett mer grundligt plan som ställdes mot texten för att sedan kunna utforma mer djupgående och specifika frågor vilket gav ett mer utvecklat resultat. Vilket redogörs för under rubriken ”urval och material” valdes fyra omslag med tillhörande intervju för att analyseras. Efter en mer ingående läsning av materialet kunde

tre stycken teman i texterna urskiljas: “närvaron av sex på bild och i skrift”, “homosexualitet som en norm” och “stereotyper”. Dessa tre olika temat valdes dels då de ofta återkom i texterna samt att de är till hjälp för att kunna erhålla djupare förståelse för ämnet och besvara frågeställningarna. Vidare studerades representationen av ett tema, hur det framställs både i skrift och på bild. Nämnda tre teman utgör även rubrikerna i analysen.

3. Teori

I följande avsnitt presenteras den teori som använts för att skapa djupare förståelse vid angripandet av materialet. Först presenteras det feministiska perspektivet med fokus på queerteorin. Vidare redogörs för semiotikens grunder, samt de tillhörande begreppen konnotation, denotation och symboliska system. Slutligen förklaras hur stereotyper används vid identitetsskapande.

3.1 Det feministiska perspektivet

Feminismen har länge existerat som synsätt inom politiken, dock menar Strinati (2004) att det feministiska perspektivet har ökat markant inom forskning som analyserar populärkultur, detta för att visa på att massmedia framställer kvinnor som underordnade samt svagare i förhållande till män. Strinati (2004) menar att det feministiska perspektivet handlar om att belysa ojämlikheter och maktstrukturer mellan kön samt att dessa ojämlikheter beror på sociala och kulturella konstruktioner (ibid: 160ff). Jansson (2002) redogör för hur Judith Butler problematiserade dikotomin man/kvinna vidare genom att inte skildra män och kvinnor som olika kön i en biologisk mening utan att biologiska kön manifesteras som skilda genom sociala och kulturella processer (ibid: 152f).

Den feministiska forskningen har dock utvecklats mot att belysa fler sorters ojämlikheter än bara de som existerar mellan män och kvinnor och blir därför relevant för denna studie. Ett viktigt begrepp vid angripandet av materialet blir således *intersektionalitet*. Dina Avrahami (2007) menar att begreppet används som ett teoretiskt redskap för att analysera diskriminerande maktordningar bland annat inom genus, sexuell läggning, klass, yrken,

ålder och nationalitet (ibid: 75f). Intersektionalitet används för att uppmärksamma och analysera hur olika underordnade egenskaper som en person tillskrivs påverkar dess positionering i samhället (Avrahami 2007: 77).

3.1.1 Queerteori

Nikki Sullivan (2003) förklarar att en del feminister hävdar att heterosexualitet inte alls är naturligt utan bara en kulturell "skapelse" som dessutom skadar kvinnor. Därför behövs grundliga heterokritiska studier (ibid: 120). Queerteori är inte på något sätt något nytt, även om många studier har gjorts och fortfarande görs med ett queerfeministiskt perspektiv, är heterosexualitet som en norm fortfarande inte ifrågasatt i någon större utsträckning (ibid: 119).

Rosenberg (2002) redogör för att Kulick anser att vara queer inte förklarar vem man är ur ett identitetsperspektiv utan snarare förklarar att vara queer är ett kritiskt förhållningssätt till det normativa (ibid: 12). Rosenberg (2002) förklarar att queerteori dels handlar om att kritiskt granska och fokusera på det heteronormativa i det stora i form av institutioner och strukturer. Det skulle också kunna analyseras på en mer grundläggande nivå som i relationer och handlingar där heterosexualitet befästs som "det naturliga valet" vad gällande sexualitet (ibid: 12). Även om heterosexualitet är vanligast är det inte heterosexualiteten som avgränsar och exkluderar det onormala utan det är heteronormativiteten (ibid: 101). Rosenberg (2002) fortsätter förklara att queerstudier ofta tar fasta på "komma ut-processer", det vill säga "garderober" kontra "synlighet" (ibid: 14). Med *garderober* menas det homosexuella är förpassade i ett heteronormativt samhälle, till en plats i skymundan (ibid: 93).

Ett begrepp vår studie använder sig av är *performavitet* som Rosenberg (2002) enkelt förklarar som att genus inte är något en föds till utan det är något en blir. Det vill säga det är dina handlingar som styr ifall du är kvinna eller man (ibid: 70). Enligt Rosenberg (2002) förklarar Gayle Rubin begreppet *butcherism* som ett lesbiskt genus som skapas när en utvecklar typiska maskulina genusdrag. Viktigt är att det inte handlar om en tjej som vill vara man, utan att genom att vara butch öppet deklarerar att hon strider mot givna kön och genusnormer (ibid: 80).

3.2 Semiotik

Semiotik, eller *teckenlära*, är ett teoretiskt perspektiv att analysera medieinnehåll utifrån och tillämpas för att studera tecken och mening och har sin grund i hermeneutiken, det vill säga klassisk tolkningskonst (Falkheimer 2001: 145ff). Vilken mening och betydelse teckensystem har är dock subjektivt och kan variera från person till person beroende på exempelvis kulturella aspekter, följaktligen menar Jansson (2002) att semiotiken alltså blir central för studier inom kommunikationsforskning (ibid: 55). Ett semiotiskt perspektiv är användbart för denna uppsats då den syftar till att undersöka och tolka dessa tecken sammansatta till meningskonstruktioner som foton och medietexter i magasinet *QX* utgör. Jesper Falkheimer (2001) menar att dessa meningskonstruktioner (alltså i detta fall foton och intervjuer) kan, till exempel beroende på mottagarens kulturella hemvist, ha en viss betydelse medan samma meningskonstruktioner för någon sprungen ur en annan kultur betyder något annat (ibid: 145). Varken den ena betydelsen eller den andra är objektivt korrekt men det är semiotikens uppgift att undersöka meningskonstruktionens kontexter. Detta utrymme för subjektivitet och personlig tolkning, skriver Falkheimer (2001), har lett till att semiotik ibland kritiserats som textanalytisk metod av empiriska forskare (ibid: 146).

3.2.1 Konnotation & denotation

Två andra relevanta begrepp för en textanalys är *denotation* och *konnotation*. Jansson (2002) redogör för hur Roland Barthes beskriver begreppen tydligt då han skriver att ett objekts denotation kan förstås enbart inom språkets ramar då det ej innefattar krav på tolkning. Ser vi en "Rolex" på någons handled är denotationen inget annat än att det är just en klocka av märket "Rolex". Konnotation, menar Barthes vidare, är ett slags meta-språk som utgörs av tolkning av denotationen. Konnotationen av Rolex-klockan är alltså, exempelvis, att den är dyr och håller hög kvalitet (ibid: 62f). För att översätta detta i termer av det ämne som uppsatsen ämnar studera betyder det att de primära konnotationerna av de bilder och medietexter uppsatsen analyserar blir av intresse. Denotationen av en person på tidningsomslaget går inte att fördjupa sig inom medan konnotationen kan vara att personen kanske är avklädd och alltså sexualiserad, att personen är en gayikon eller vältränad och vilken betydelse som medföljer genom dessa meningskonstruktioner.

Falkheimer (2001) understryker att klassisk tolkningskonst, så kallad hermeneutik, är starkt knuten till tid och rum vilket gör den ytterst subjektiv (ibid: 148) men också mycket intressant för denna uppsats. Uppsatsen behandlar ett område, det vill säga *HBTQ-rörelsen*, som till att börja med har förändrats mycket historiskt och följaktligen kan tolkas annorlunda nu än för bara ett tiotal år sedan men tolkningen beror också på vilket rum den som gör den befinner sig i. Med andra ord huruvida den som tolkar tidningen *QX*:s medietexter själv är involverad inom HBTQ-rörelsen eller är en utomstående betraktare.

3.3 Stereotyper & identitet

Att det över huvud taget finns benämningar som *gaycommunity* och *HBTQ-rörelse* påvisar att det finns en specifik grupp i samhället som enbart inkluderar icke heterosexuella. ”De som avviker från normen” kan, enligt Rosenberg (2002), finna självidentifikationen som flata eller böj som en *tillflyktsort*. Hon menar att denna tillflyktsort kan skapa en behövlig trygghet, kanske särskilt för någon som växt upp och känt sig utanför, men blir destruktiv i den meningen att en tillåter en förenkling av sin person och identitet (ibid: 52). En konsekvens av detta blir att det skapas en stereotyp och snäv bild av personer tillhörande denna grupp, vilken ofta innefattar svagheter eller negativt laddade värderingar. Rickard Carlsson (2013) menar dock att en grupp, generellt sätt, inte behöver per definition färgas av en fördom baserad på en specifik företeelse. Vidare diskuterar Carlsson (2013) att människor projicerar negativa åsikter på en grupp baserade på olika grunder, alltså att fördomar kan vara sprungna ur till exempel rädsla eller avsmak. Det sistnämnda lyfter Carlsson (2013) till och med fram med avståndstagande från just homosexualitet som exempel. Denna typ av fördomar kring en stereotyp är vanligtvis baserad på evolutionära principer som att vi räds det okända (ibid: 14ff).

Rosenbergs (2002) resonemang om queeraktivismens identitet och frigörelse från det hon kallar ”kulturellt dominerade gruppers förtryck” förklarar bakgrunden till ”företeelsen” *gaycommunityn*. Det är detta förtryck som lägger grunden för att de som stötts bort börjar uppfatta sig som en grupp utanför det normativa. Gaycommunityns (outtalade) roll och funktion är att ge en positiv bekräftelse av varandras homosexualitet, som inte getts utanför gruppen (ibid: 52). Rosenberg (2002) resonerar även kring etnologen Pia Lundahls teorier om att en identitet kan grunda sig i en motsats. Med det normativa som utgångspunkt blir

en, per definition, homosexuell om en inte är heterosexuell vilket skapar ett närmast konfrontativt förhållande mellan *grupperna* (ibid: 54).

Anja Hirdman (2001) skriver om den stereotypa mannen, både ur en kvinnans syn såväl som mäns egna. Traditionellt sätt associerar många maskulinitet och män med att vara aktiva vilket också gör att män ofta porträtteras på bild och i text utifrån den föreställningen. Hirdman (2001) menar att män på bild, exempelvis på omslaget av en tidning, aldrig skapar en personlig relation till läsaren utan alltid har blicken på väg någon annanstans och att även läsarens tankar ska föras mot att aktiviteten eller dit blicken är riktad snarare än att stanna vid mannens ansikte eller kropp. Få känslor visualiseras på bild från männens sida, även i en sexuell kontext. Hirdman (2001) diskuterar dock hur män visas upp i en heterosexuell (pornografisk) kontext och menar att blicken inte möter betraktaren utan istället är riktad någon annanstans finns där för att undvika en homosexuell kontext. Däremot när män figurerar på bild med en kvinnlig, heterosexuell, målgrupp som läsare är mannen blick i regel riktad mot betraktaren. Mannen som i denna kontext etablerar en personlig relation till läsaren på bild gör även det i text då det är vanligt förekommande att han i en intervju får frågor om kärlek, sex och samlevnad. Mannen porträtteras ofta på ett sätt som gör att målgruppen ska känna åtrå (ibid: 255ff).

Hur kvinnan å andra sidan porträtteras på bild och i skrift, i en sexuell kontext, utgår alltså ifrån regeln att hon är det underordnade könet och den som blir besedd, till skillnad från mannen som ser, enligt Hirdman (2001). Kvinnan porträtteras på grunder som utgår ifrån det traditionellt feminina (ibid: 260), vilket enligt Rosenberg (2002) i en homosexuell kontext är en lesbisk identitet som benämns *femme* (ibid: 76). Att kvinnans blick, till skillnad från mannens, vanligtvis är riktad mot betraktaren är för att skapa en illusion om att hon är åtkomlig och söker en personlig kontakt med just dig (Hirdman 2001: 260).

4. Analys

Följande avsnitt inleds med en presentation av Eddie Razaz, Anton Ewald, Nilla Fischer och Lena Philipsson som figurerat på bild och skrift i det material som valts att analysera ur tidningen *QX*. Därefter analyseras de tre olika teman, “närvaron av sex på bild och i skrift”, “homosexualitet som en norm” och “stereotyper”, som kunde urskiljas vid en närmare studie av materialet, under vars en rubrik. Analysen sker ur ett feministiskt perspektiv belyser således ojämlikheter och jämlikheter i framställningen av personerna på bild och i skrift. Diskussionen förs med begrepp från queerteorin, semiotiken samt teori om stereotyper. De olika materialen ställs mot varandra fortlöpande i texten.

4.1 Presentation av Eddie Razaz, Anton Ewald, Nilla Fischer & Lena Philipsson

Vilket redogörs för i uppsatsens avsnitt som berör metoden textanalys (2.1) menar Østbye et al. (2003) att förståelse av den kontext som texten befinner sig i är väsentlig för att kunna tolka textens innebörd. Därför blir det av vikt att presentera de personer som figurerar i materialet som valts för analys ur *QX*, då personen som porträtteras bakgrund påverkar textens sociala kontext.

Eddie Razaz är en manlig svensk sångare född år 1988. Razaz medverkade år 2009 i TV4:s talangprogram “Idol”. Genom “Idol” blev han känd som artist i Sverige. Därefter var Razaz en del i popduon “Rebound”, tillsammans med kollegan Rabih Jader (*QX* 2010) men gör sen år 2011 musik som soloartist (SVT 2013). Razaz kom ut som homosexuell till sina närstående vid sexton års ålder, men det var först efter “Idol” som han kom ut i det offentliga. Den intervju och det omslag med Razaz som är en del av det material som ligger till grund för analysen publicerades i *QX* utgåva 203, den 25 juli år 2012 (*QX* 2012). Anton Ewald är en svensk manlig dansare, koreograf och sångare född år 1993. Ewald började sin karriär som dansare i gruppen “Bounce”, men fick sitt stora genombrott som sångare år 2013 då han medverkade i “Melodifestivalen” med låten “Begging” (*Dalarnas Tidning* 2013). Ewald är heterosexuell, men har en stor skara homosexuella fans. Den intervju och det omslag med Ewald som är en del av det material som ligger till grund för analysen publicerades i *QX* utgåva 215, den 24 juli år 2013 (*QX* 2013).

Nilla Fischer är en svensk kvinnlig fotbollsspelare född år 1984. Fischer har positionen som mittback i det svenska landslaget i fotboll och anses vara en av Sveriges bästa spelare. Med landslaget har Fischer bland annat tagit VM-brons år 2011 (QX 2013). Fischer är öppet homosexuell och gifte sig med en kvinna vintern år 2013 (Aftonbladet 2013). Den intervju och det omslag med Fischer som är en del av det material som ligger till grund för analysen publicerades i *QX* utgåva 214, den 26 juni år 2013 (QX 2013).

Lena Philipsson är en svensk kvinnlig sångerska och låtskrivare född år 1966. Philipsson började med musik redan som barn och släppte sin första singel som sextonåring. Det stora genombrottet kom dock år 1988 i och med Philipssons medverkan i "Melodifestivalen" med låten "Kärleken är evig". Sedan dess har Philipsson släppt tretton stycken studioalbum och medverkat ytterligare fyra gånger i Melodifestivalen. Philipsson vann tävlingen år 2004 med låten "Det gör ont" (Lena Philipsson 2013). Philipsson är heterosexuell men har enligt *QX* en stor skara homosexuella fans. Den intervju och det omslag med Philipsson som är en del av det material som ligger till grund för analysen publicerades i *QX* utgåva 202, den 27 juni år 2012 (QX 2012).

4.2 Närvaron av sex på bild och i skrift

Vilket redogörs för i uppsatsens teoriavsnitt om semiotik (3.2) så är semiotiken enligt Falkheimer (2001) ett teoretiskt perspektiv som tillämpas vid studier av tecken och dess mening. Janson (2002) beskriver begreppen denotation och konnotation. Denotation är tecknets direkta mening, det som kan urskiljas utan tolkning, medan konnotation tecknets djupare betydelser som kan framträda vid tolkning. Till exempel att en person är avklädd är det direkta man ser, det bilden denoterar, men att nakenhet kan förknippas med sex, det är vad bilden konnoterar. I detta fall sexualiseras Razaz på omslaget, då nakenhet förknippas med sex. Detta avsnitt ämnar analysera om sexualiseringen av Razaz som sker på omslaget (*QX* 2012 utgåva 203 s.1) även genomsyrar intervjun med honom, samt vilket närvaron ämnena sex och utseende har i de tre resterande intervjuerna och omslagen.

Först studerades den bokstavligen betydelsen av omslagen, det vill säga det som omslagen denoterar. Omslaget på Razaz (*QX* 2012 utgåva 203 s.1) visar en man som står utomhus med naken muskulös överkropp lutad mot ett staket. Han tittar från sidan in i kameran och

läpparna är avslappnade. Omslaget på Ewald (QX 2013 utgåva 215 s.1) skildrar en något yngre mans ansikte och övre delen av överkroppen mot en silverfärgad bakgrund. Hans blick är intensiv och tittar rakt in i kameran, läpparna är avslappnade. Han bär en skinnjacka. Fischers omslag (QX 2013 utgåva 214 s.1) visar en kvinna som står utomhus. Hon står med armarna i kors och tittar rakt in i kameran med en bestämd blick och lätt sammanbitna läppar. Hon är klädd i en ärmlös skinnväst och hennes hår är kortklippt. Philipssons omslag (QX 2012 utgåva 202 s.1) visar en kvinna som står mot en vit bakgrund klädd i en vit t-shirt. Hon tittar rakt in i kameran och ler med munnen. På hennes överkropp är händer i regnbågens olika färger placerade.

Enligt uppsatsens teoridel om semiotik (3.2) menar Jansson att då semiotiken har sitt ursprung i hermeneutiken, tolkningslära, är resultaten subjektiva då de beror på vem som tolkar och vilka kulturella och sociala aspekter som denne präglas av. Därför går uppsatsen efter vissa starkt förankrade kulturella koder som anses förknippas med sex, som till exempel nakenhet och utseende. Omslaget på Razaz (QX 2012 utgåva 203 s.1) är det som vid första anblick främst förknippas med sex. Dels på grund av det faktum att han poserar med avklädd överkropp och lågt sittande jeans, men även den ställning som han står i. Då han är fotograferad från sidan visar bilden mer av Razaz kropps siluett än de resterande omslagen som är fotograferade rakt framifrån. Även blicken som inte är rakt framifrån, utan snett in i kameran, skapar en distans och anspelar på att Razaz skulle vara mer mystisk och inte lika rakt på. I intervjun med Razaz (QX 2012 utgåva 203 s.42) är däremot sex eller utseende inte en central fråga. Här tas snarare upp frågor om Razaz karriär och musik, ämnen som snarare framställer Razaz som seriös och viktig, vilket kan ställas i motsats till den sexualisering som sker genom omslaget.

Den intervju som behandlar flest frågor angående sex och utseende är istället den med Ewald (QX 2013 utgåva 215 s.43). Mer än hälften av intervjun berör frågor angående sexuell läggning, sex eller utseende. Det går även att se tendenser i texten att då intervjun håller på att frångå dessa ämnen, styr den som intervjuar in på ett mer sexuellt plan igen.

Har du bra självförtroende? - Ja det har jag alltid haft. Det har hjälp att jag tränade kampsport till jag var femton, då blev jag bra på nått och övade upp ett slags självförtroende. [...] Och jag suger åt mig om jag får höra att jag till exempel är duktig på att dansa. ...**och snygg? För det är ju vedertaget att du ser bra ut** (QX 2013 utgåva 215 s.43).

När Ewald berättar om kvalitéer som han besitter vilket har ökat hans självförtroende som inte har en naturlig konnotation till sex, ställs direkt en fråga som gör detta, här om utseende. Omslaget som Ewald poserar på att dock relativt fritt från sexuella referenser. Den intensiva blicken rakt in i kameran skulle kunna konnotera till sex, men då snarare att det är Ewald som är självsäker och står som överordnad. I övrigt är Ewald fotograferad i en normal ställning, samt att han är påklädd. I uppsatsens bakgrund (1.2) poängteras det faktum att omslaget har mycket stor betydelse för uppfattningen av *QX* då många personer möts av tidningens framsida, men aldrig öppnar och läser själva innehållet. Därav blir det problematiskt att Razaz, en homosexuell man, framställs som ett sexuellt objekt på omslaget, medan Ewald, en heterosexuell man, sexualiseras i intervjun istället. Vilket redogörs för i uppsatsens teoriavsnitt om det feministiska perspektivet (3.1) menar Avrahami (2007) att intersektionalitet handlar om att uppmärksamma hur olika underordnade egenskaper, till exempel homosexualitet, som en person tillskrivs påverkar deras position i samhället. För den som läser intervjuerna i tidningen, framgår det att *QX* gör mer än att klä av homosexuella män, medan detta kanske aldrig når den som endast ser omslaget av tidningen. Detta befäster således tankar om att homosexualitet är en underordnad egenskap och således är det legitimt att sexualisera Razaz, men inte den Ewald. I skrift däremot tar ämnet sex större plats i intervjun med Ewald än med Razaz. I analysens följande avsnitt "homosexualitet som en norm" studeras detta faktum närmare.

Philipsson, en heterosexuell kvinna, får till skillnad från Ewald, inga direkta frågor angående sex och endast en om hennes sexuella läggning. Omslaget på Philipsson, kan viss del konnotera till sex, då de händer som är placerade på hennes kropp till exempel smeker hennes bröst. Detta faktum nämns även i intervjun med Philipsson: "Men det tar emot lite när man ska trycka sin handflata rakt på en av Sveriges största sångerskors tutte." (*QX* 2012 utgåva 202 s.28). Här behandlas alltså den nervositet personen vars hand rör Philipsson på ett intimt ställe känner inför detta, men nervositeten beror inte just på det sexuella i händelsen, utan snarare på grund av den respekt och vördnad som hen känner för Philipsson. Philipsson blir alltså inte sexualiserad genom denna handling, utan snarare bekräftad som person och sångerska. Utöver detta behandlar inte intervjun med Philipsson hennes utseende eller hennes privata sexliv, detta i motsats till intervjun med Ewald som i stort sätt endast handlar om hans utseende och sex.

Vilket framgår tidigare i analysen är omslaget av Razaz, en homosexuell man, det som anspelar mest på sex. Fischer, en homosexuell kvinna, porträtteras däremot inte på ett klassiskt feminint eller sexigt vis. *QX*:s själva beskriver omslaget som ”bruden med den tuffa frisyren, målfasta blicken och stenhårda muskler”, karaktärsdrag som vanligtvis inte förknippade med kvinnlighet och kvinnans sexualitet. Intervjun med Fischer (*QX* 2013 utgåva 214 s.19) har inte heller något specifikt fokus på sex och väldigt lite fokus på utseende, då endast i en kontext i tal om hennes muskler och träning. Strinati (2010) menar att kvinnan framställs som underordnade och svagare än män. Denna framställning av Fischer strider mot detta då hon snarare skildras för vad Rosenberg (2002) benämner som butch, genom mer klassiskt manliga egenskaper. I inledningen beskrivs *QX* som normbrytande, vilket de visar prov på i frågan om sexualisering i framställningen av homosexuella män och kvinnor. Diskussionen om huruvida *QX* är normbrytande fortsätter i uppsatsens följande avsnitt “Homosexualitet som en norm”.

4.3 Homosexualitet som en norm

Vilket förklaras i uppsatsens teoriavsnitt om queerteori (3.1.1) handlar queerteori i mångt och mycket om att förhålla sig kritiskt till det heteronormativa. På vilka sätt gör *QX* detta? Här nedan följer ett antal exempel på skillnader och likheter på bilderna och texterna *QX* publicerat på de givna intervjuobjekten. Vilket redogörs för i uppsatsens teoriavsnitt om det feministiska perspektivet (3.1) menar Jansson att skillnader och ojämlikheter konstrueras via sociala och kulturella processer. Det vill säga att vad som anses som till exempel manligt och kvinnligt skapas i bland annat sådana här personporträtt som denna uppsats valt att analysera.

Omslagsbilden där Lena Philipsson figurerar (*QX* 2012 utgåva 202 s.1) skulle kunna konnotera att hon är homosexuell eftersom händerna som tar på henne är i regnbågsfärger. Faktumet att det är händer i regnbågsfärger kan tolkas som stöd åt gaycommunityn. Det faktumet hon framställs som gay kan tolkas som ett försök till att bli normbrytande eftersom bilden då inte syftar till att tillfredsställa män. Rubriken till Ewalds intervju (*QX* 2013 utgåva 215 s.43): “Redo för pride” vilket skulle kunna tolkas som att han är gay. Även det kan ses som ett försök att bryta en norm då det inte är särskilt ofta heterosexuella män porträtteras som gay.

Vidare går ovanstående att jämföra med rubriker och omslag på de personporträtt av homosexuella som analyseras, alltså Nilla Fischer (QX 2013 utgåva 214 s.1) och Eddie Razaz (QX 2012 utgåva 203 s.1). Dessa porträtteras inte på ett vis på bild där en direkt kan urskilja en specifik sexuell läggning för den som porträtteras. Nilla Fischers bild blir kan anses normbrytande då den porträtterar en kvinna i en stark pose som ej är avklädd. Rubriken "Nilla siktar på guld i EM" låter också oss förstå att denna intervju (QX 2013 utgåva 214 s.19) handlar om fotbollsspelaren Nilla Fischer och inte om känslor och utseende. Detta porträtt kan, baserat på vad som här redogjorts för, anses normbrytande eftersom Fischer som homosexuell inte framställs på något vis annorlunda än hur en heterosexuell skulle göras. Hennes homosexualitet nämns endast i förbifarten och har inte en central roll i intervjun. Den avklädda bilden på Razaz kan dels tolkas som en sexualisering av en man, dessutom förekommer frågor om till exempel hans träning vilket ligger utanför hans artisteri. Bilden bryter mot en norm om att homosexuella är feminina då Razaz framställs manlig med skägg och ben/tänder i halsband runt nacken. I detta porträtt förklarar också Razaz, i skrift (QX 2012 utgåva 203 s.42) att: "Jag står till hundra procent för att jag är gay, men jag förstår inte varför har det med min karriär att göra vem jag går hem och sover bredvid?". Enligt uppsatsens teoridel om queerteori (3.1.1) menar Rosenberg (2002) att i en heteronormativt samhälle anses heterosexualitet som "det naturliga valet" och därmed homosexualitet som det avvikande. Att Razaz inte behöver förklara för *QX* och läsaren varför han är homosexuell och valt att komma ut som homosexuell kan därför anses som stridande mot denna norm, då heterosexualitet inte ses det normala för *QX*.

De båda porträtten av heterosexuella personer som analyseras i vår studie, Lena Philipsson (QX 2012 utgåva 202 s.28) respektive Anton Ewald (QX 2013 utgåva 215 s.43), blir frågade om sin heterosexualitet och om de verkligen är säkra på den. Lena får frågan: "Men du har aldrig varit inne på kvinnor?" och Ewald får frågan: "Har du alltid varit säker på att du är straight?" det exemplifierar hur *QX* ser homosexualitet som det normativa och låter heterosexuella förklara sin sexualitet istället för tvärtom. Att Ewald i cirka två tredjedelar av intervjun nästan uteslutande endast får frågor om sitt utseende och sexuella experimenterande kan jämföras med hur det i varken Philipssons eller Fischers (QX 2013 utgåva 214 s.19) intervju frågas tillnärmelsevis lika många frågor om saker utanför deras karriär.

I intervjun med Ewald svarar han att: "Alla har ju kollat bögpörr någon gång men mer än så har jag inte experimenterat" på frågan "Så du experimenterar inget?" Här strider *QX* mot en heteronorm och insinuerar att man bör experimentera och vara gay/bisexuell.

I Nilla Fischers porträtt beskrivs hon som "hård", "inte rädd för att ta närkamper" och ha "stenhårda muskler". Det finns normer om hur kvinnor beskrivs som sättet Nilla Fischer beskrivs på strider mot, till exempel att tjejer är söta och ömtåliga. En intressant aspekt är att *QX* vid ett par tillfällen pratar om gayfans (i intervjun med Anton Ewald) och gayfavorit (i intervjun med Lena Philipsson) vilket kan tolkas som att det finns alternativ till "heteronormativa fans" och vad det heteronormativa samhället har för favorit.

4.4 Stereotyper

Omslaget på Anton Ewald (*QX* 2013 utgåva 215 s.1) är en närbild med fokus på hans ansikte. Av hans kropp syns bara ena axeln och övre delen av armen. Han är stillasittande och har blicken djupt fokuserad i kameran som om han såg läsaren rakt i ögonen med full koncentration. Istället för att vara på språng, som män många gånger är då de figurerar på omslag av magasin, är Ewald på denna bild helt vigd åt betraktaren utan någon aktivitet som står mellan honom och den som läser tidningen. Sättet han poserar på samt riktar sin blick, och följaktligen alla känslor och tankar detta sammantaget förmedlar, går emot hur män traditionellt ofta har framställs på bild i tidningar enligt vad som redovisats i uppsatsen teoriavsnitt om stereotyper (3.3).

Förvisso behandlar det avsnittet hur män framställs i en heterosexuell kontext men teorierna går att översätta till en homosexuell kontext. Exempelvis är mannens blick i regel riktad mot läsaren i de fall då målgruppen är (heterosexuella) kvinnor, i annan heterosexuell kontext men med en manlig målgrupp undviks mannens blick vara riktad mot kameran just för att fly undan just homosexuella antydningar. Att blicken då i en homosexuell, sexualiserad, kontext är riktad mot betraktaren blir då än mindre förvånande. Motivet bakom varför blicken i en heterosexuell kontext riktas bort och i en homosexuell kontext riktas mot kameran kan jämföras med Lundahls idé om att identiteter ofta byggs kring motsatser vilket redogörs för i uppsatsens avsnitt om stereotyper och identitet (3.3). Sambandet är alltså att då omslagspojken ska framställas på ett vis för att skapa åtrå hos

läsaren riktas blicken mot kameran och ej mot horisonten eller annat mål, detta oavsett homosexuell eller heterosexuell kontext.

Även Eddie Razaz blick på den omslagsbild som han figurerar på (QX 2012 utgåva 203 s.1) är riktad mot kameran vilken etablerar en personlig kontakt med läsaren. Razaz poserar däremot på ett mer klassiskt manligt sätt då han poserar genom någon form utav aktivitet. Aktiviteten som traditionellt sätt finns där för att leda bort tankarna mannens ansikte och kropp är å andra sidan inte aktuell här utan snarare den raka motsatsen då Razaz pose kan antas vara baserad på syftet att på ett attraherande sätt visa upp hans bara överkropp. Hur Razaz på denna bild visas upp ställer alltså traditionella könsroller på ända och gör här mannen till det underordnade könet som blir besett. De ombytta rollerna återfinns däremot inte lika tydligt på det omslag av *QX* med den homosexuella fotbollsspelaren Nilla Fischer på bild (QX 2013 utgåva 214 s.1) där hon ”trots” ett butchigt utseende, vilket förklaras i det tidigare avsnittet om queerteori (3.1.1), poserar still med blicken fäst i betraktarens ögon. Också Lena Philipsson poserar på en omslagsbild (QX 2012 utgåva 202 s.1) enligt samma mall som Fischer. Heterosexuella artisten Philipsson har dock, i motsats till Fischer, utseendet och framtoning av en femme, vilket redogörs för i avsnittet om stereotyper och identitet (3.3).

I skrift återfinns en tydlig sexualisering i intervjun med Anton Ewald (QX 2013 utgåva 215 s.43) där en stor del av frågorna och svaren kategoriseras under sex och samlevnad, vilket tagits upp i analysavsnittet om Närvaron av sex på bild och i skrift (4.2). Trots att de båda är män i samma ålder inom samma bransch och har porträtteras i vars en intervju om en sida, återfinns ej fixeringen vid sex som tema i intervjun med Razaz (QX 2012 utgåva 203 s.42), till skillnad från den med Ewald. Det är som att *QX* känner sig manade att måla upp en illusion av den heterosexuella mannen som tillgänglig, eftersom att han inte är det på samma sätt som Razaz skulle kunna anses vara. Flera av frågeställningarna Ewald får besvara är ytterst hypotetiska precis som om man försökte avslöja att han också ”egentligen” är homosexuell. Trots att han försöker parera många frågor genom att leda bort tankarna från ytterligheter då försöker intervjuaren vinkla tillbaka antydningarna. Exempelvis svarar Ewald att han tränar för att orka dansa snarare än att få stora, snygga armar.

Intervjun med Eddie Razaz innehåller två citat som gjorts fetstilta i en större storlek för att fånga läsarens uppmärksamhet när den bläddrar igenom tidningen. Det ena citatet är tydligt representativt för kontentan av det Razaz säger i intervjun om hur han anser sin sexuella läggning ej relevant eller ens intressant i förhållande till hans yrkesutövande. Han tycks ej finna ett behov av den *tillflyktsort* som Rosenberg (2002) resonerar kring och som redogjorts för tidigare i uppsatsen under avsnittet om stereotyper och identitet (3.3), eller åtminstone inte vilja lägga fokus på det. Ändå marginaliseras detta genom det andra ryckcitaret vilket handlar om att han privat också är intresserad av blommor, ”hur gay det än låter”.

På samma sätt sexualiseras redan i ingressen den heterosexuella kvinnan, Lena Philipsson, vars bild och intervju (QX 2012 utgåva 202 s.28) uppsatsen ämnar analysera. Philipsson är påklädd men poserar med ett flertal händer målade i regnbågens färger som tar på hennes kropp och bröst. Vissa av frågorna påminner om de som Ewald får, exempelvis huruvida de någonsin tvekat eller experimenterat kring sin sexuella läggning. Vidare i intervjun balanseras samtalsämnena upp då det även handlar en del om vad hon är aktuell med samt kommande projekt. Det kan emellertid vara värt att ta med i betänkandet att Philipsson är betydligt äldre än exempelvis Ewald och redan sedd av många som en mycket uppskattad vän av gayrörelsen. Enligt samma sätt att jämföra intervjuerna med Ewald respektive Philipsson går det att jämföra intervjuerna med Razaz och Fischer (QX 2013 utgåva 214 s.19).

Gemensamt för de förstnämnda, de heterosexuella, är den höga graden av frågor som kan relatera till sex och denna typ av frågors frånvaro i intervjuerna med de sistnämnda, alltså de homosexuella. Nilla Fischer får inte en enda fråga som anspelar på sex, det närmsta är att hon nämner sitt stundande bröllop. Att Fischer ej porträtteras på ett sexualiserat sätt går helt i linje med hennes butcherism. Butcherism, vilken lyfts fram i uppsatsens avsnitt om queerteori (3.1.1), är ett kritiskt förhållningssätt till rådande könsnormer och inte en sätt att vilja iklä sig rollen av en man, även om den på ytan kan uppfattas så. I denna kontext är det fullt naturligt och förväntat att sexfrågor och många andra frågor som traditionellt sett förknippas med femininet lyser med sin frånvaro. Det enda klassiskt feminina som intervjun bjuder på är då Fischer berättar att hon är intresserad av mode och önskar att kanske få jobba med det efter fotbollskarriären. Detta balanseras däremot snabbt upp

genom att hon skojar om att hon nog saknar en kreativ ådra och hoppade av syslöjden i skolan då hon inte kunde hantera en symaskin.

De intervjuer som uppsatsen undersökt följer alla snarlika mönster. De homosexuella, Razaz och Fischer, porträtteras enligt vissa röda trådar och de heterosexuella, Ewald och Philipsson, enligt andra. Den tydligaste divergensen kan göras mellan vilka frågor som ställs till heterosexuella intervjuobjekt till skillnad från samtalsämnen och frågor till homosexuella intervjuobjekt. Heterosexuella Philipsson samt Ewald får frågor som i stor utsträckning har en flörtig och lättsam ton (vilken de också förväntas svara med) medan homosexuella Razaz och Fischer ställs frågor med en mer allvarsam, eller åtminstone professionell, klang. De sistnämnda visas upp som stereotypa på bild, Fischer enligt en tydlig butcherism och Razaz avklädd och inbjudande, men såväl intervjuaren som de intervjuade håller en distans till sexualitet i samtalet som finns att läsa. Även Ewald är i viss mån sexualiserad, om än inte på samma uppenbara sätt som den avklädda Razaz. Att Ewald poserar i närbild med blicken fäst rakt in i kameran strider, enligt Hirdmans resonemang som uppsatsen redogör för i avsnittet om stereotyper och identitet (3.3), inte desto mindre emot hur heterosexuella män traditionellt sett visats upp på tidningsomslag.

5. Resultat och slutdiskussion

På frågan om hur homosexuella respektive heterosexuella porträtteras på bild och i skrift i de valda personporträtten i *QX* finns det inget givet svar, då framställningen på bild inte alltid stämmer överens med den som sker i skrift. Till exempel sexualiseras Razaz som är homosexuella på omslaget, i motsats till Ewald som är heterosexuell som främst sexualiseras i text.

Att *QX* är en tidning som skiljer sig från mängden och således tycks bryta mot normer framgår i de valda personporträtten. Enligt uppsatsens inledning (1) är *QX*:s syfte att förmedla nyheter som är relevanta för HBTQ-samhället. Majoriteten som figurerar inom tidningen är en del av HBTQ-samhället och i de personporträtt av heterosexuella, Ewald och Philipsson, som valt för att analyseras i uppsatsen får förklara varför de är inte är homosexuella. De heterosexuella, Ewald och Philipsson, får frågan om de någon gång tvivlat på sin sexuella läggning, samt om de är säkra på att de är just heterosexuella. Genom att ställa sig frågande till heterosexualitet bryter *QX* mot en heteronorm då en ”vanlig” tidning, som inte riktar sig till människor med en specifik sexuell läggning, normalt ser homosexualitet som det avvikande. Om detta är genomtänkt drag från tidningens sida för att arbeta mot och vända på normer, eller om de agerar på detta vis för att göra intervjuer relevant för sin givna publik, HBTQ-samhället, går dock inte att säga, då *QX* motiv ej framgår i tidningen. Däremot går det att säga att detta är ett av flera sätt som tidningen framstår som normbrytande. I inledningen (1) lyfts det paradoxala i det faktum att *QX* på ett flertal olika sätt arbetar för att vara normbrytande och genom detta normalisera homosexualitet i samhället, samtidigt som de mycket tydligt talar om en gayrörelse och sexualitet som en del av ens identitet. Visserligen figurerar personer med alla möjliga olika sorters sexualitet i *QX*. Men *QX* är en tidning med fokus på HBTQ-personer samt HBTQ-samhället och Ewald och Philipsson, som är heterosexuella, får anpassa sig därefter, något som homosexuella personer många gånger får göra i ett heteronormativt samhälle. Livsstilsmagasinet fyller därmed en roll i samhället och blir en plats där HBTQ-personer ges möjlighet att känna att de representerar det ”normala”. Men då *QX* gör en tydlig distinktion mellan att vara, och att inte vara, en del av HBTQ-samhället går det att problematisera huruvida de neutraliserar att vara homosexuell i det stora hela.

Tanken om att då *QX* bryter mot normer medför att tidningen inte reproducerar klassiska stereotyper stämmer dock inte helt. Klassiska stereotyper som tillskrivs en person på grund av hans biologiska kön, till exempel att mannen är hård och stark medan kvinnan är känslig och blir besedd, vänder *QX* på. I de valda personporträtten i tidningen får männen tala ut om sina känslor och kvinnorna får flera frågor om sina karriärer. Däremot är livsstilsmagasinet inte lika långt gångna när det handlar om stereotyper som tillskrivs en person på grund av hans sexuella läggning. Visserligen framställer de inte Razaz och Fischer, som är homosexuella, helt efter typiska stereotyper för homosexuella män, såsom att homosexuella män är mer feminina och homosexuella kvinnor är mer maskulina. I slutändan är det dock Razaz, som är homosexuell, som får posera avklädd på *QX* omslag, medan Fischer, en homosexuell kvinna, som står med armarna i kors stirrar bestämt rakt in i kameran.

Tidningen *QX* riktar sig mot personer som känner tillhörighet till HBTQ-samhället, men då *QX* är en gratistidning, som till exempel distribueras genom caféer och i butiker, består läsarskaran även av personer som inte känner denna tillhörighet. I uppsatsens avsnitt om tidigare forskning på hur homosexuella framställs inom populärkulturen (1.4), redogjordes för Sheri L. Manuels artikel "Becoming the homovoyeur: consuming homosexual representation in "Queer as Folk" från år 2009. Manuel menar i denna artikel att heterosexuella genom att kolla på TV-serien "Queer as Folks" får en inblick i hur det är att vara homosexuell. På liknande sätt får en person som inte naturligt är en del av HBTQ-samhället en chans att vara en del av detta samhälle genom att läsa *QX*. Manuel menar dock att detta kan vara problematiskt då denna "resa" in i HBTQ-samhället inte sker under diskussion och därför försvinner det meningsfulla utbytet som skulle kunna ha skett. En följd är att personer kan komma att uppfatta magasinet som företrädare för gaycommunityt och dess tillhörande kultur som representativ för HBTQ-samhället i stort, vilket vidare projicerar en bild, som kankse inte ifrågasätts av en heterosexuell läsare, på många homosexuella ofrivilligt. Om *QX* väljer att framställa homosexuella på ett visst sätt så finns det risk för att läsaren inte ställer sig kritisk och ifrågasättande till denna framställning.

Hur en persons sexuella läggning påverkar hur hen porträtteras på omslaget och i tillhörande intervju i *QX* finns det inget givet svar på då framställningen även beror på andra faktorer, som till exempel vilket område personen är aktiv inom. Däremot kan det urskiljas skillnader i hur personerna i de valda omslagen och tillhörande intervjuer

porträtteras i *QX*, baserat på dess sexuella läggning. Till exempel det faktum att det är Razaz som är en homosexuell man som poserar avklädd på omslaget. Eller det faktum att de heterosexuella som studerats, Ewald och Philipsson, får stå till svars för sin sexualitet på ett sätt som de homosexuella som studerats, Razaz och Fischer, inte behöver. Men då *QX* kan uppfattas "spegla" HBTQ-samhället får den sexuella läggningen för den som framställs också betydelse för hur läsaren uppfattar *QX* samt HBTQ-samhället. Därav skulle vidare forskning av hur homosexuella och heterosexuella framställs i tidningen *QX* men genom en publikstudie av tidningens läsare vara intressant. För även om *QX* vill arbeta för att vara normbrytande och neutralisera homosexualitet i samhället, är det läsarens uppfattning av hur personer med olika sexuella läggningar framställs och hur detta påverkar dennes konnotationer och diskurser kopplade till sexuell läggning som kommer att förändra HBTQ-personers ställning i samhället.

Källförteckning

Tryckta källor:

Avrahami, Dina (2007). *Vi dansar inte på bordet – Lesbiska invandrarkvinnor i Sverige: stigmatisering och stolthet.* Ramlösa: Pickabook.

Carlsson, Rickard (2013) *Warmth and competence in implicit stereotypes and discrimination.* Lund: Department of Psychology, Lund University.

Falkheimer, Jesper (2001) *Medier och kommunikation - en introduktion.* Lund: Studentlitteratur.

Hirdman, Anja (2001) *Tilltalande bilder: genus, sexualitet och publiksyn i Veckorevyn och Fib aktuellt.* Stockholm: Atlas, 2001.

Jansson, André (2002) *Mediekultur och samhälle.* Lund: Studentlitteratur.

Larsson, Larsåke (2010). *Intervjuer* i Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (Red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap.* (pp. 53-86). Lund: Studentlitteratur.

Nilsson, Åsa (2010). *Kvantitativ innehållsanalys* i Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (Red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap* (pp. 119-152) Lund: Studentlitteratur.

Rosenberg, Tiina (2002) *Queerfeministisk agenda.* Stockholm: Atlas.

Strinati, Dominic (2004) *An introduction to theories of popular culture,* (2nd edition) Routledge: London.

Sullivan, Nikki (2003). *A Critical Introduction to Queer Theory.* Edinburgh: Edinburgh University Press.

Østbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut & Larsen, Leif Ove (2003). *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber.

Elektroniska källor:

Aftonbladet (2013) [Hemsida]. Hämtad: 13-12-12 från:

<http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fofboll/landslagsfofboll/damlandslaget/article17507577.ab>

Dalarnas Tidning (2013) [Hemsida]. Hämtad: 13-12-12 från:

<http://www.dt.se/nojekultur/1.5561135-anton-ewald-erfaren-schlagerdebutant>

Embretsen, Hanna & Palmberg, Maria (2012) *En enfärgad regnbåge – Hur den homosexuella normen formas i HBT-magasinet QX* [pdf]. Hämtad: 13-12-10 från:

http://www.google.se/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDAQFjAA&url=http%3A%2F%2Flnu.diva-portal.org%2Fsmash%2Fget%2Fdiva2%3A603313%2FFULLTEXT01.pdf&ei=HWDJUq68KeaC4gT8ooGgCQ&usg=AFQjCNEuM-5K3txTBaOSbDX9Lm25IE7Oow&sig2=_R5DavVAxKWn28ATOXvTww&bvm=bv.58187178,d.bGE&cad=rja

Gonsoulins, Margaret E. (2010) *Liberated and Inclusive? An Analysis of Self-Representation in a Popular Lesbian Magazine* [pdf]. Hämtad: 13-12-10 från:

<http://ehis.ebscohost.com/eds/viewarticle?data=dGJyMPPp44rp2%2fdV0%2bnjisfk5Ie46bFRr6iySrek63nn5Kx94um%2bSa2rrUqup7I4s7CwSLiprji%2fw6SM8Nfsi9%2fZ8oHt5Od8u6y1T7Knrk2ypqSE3%2bTIVePkpHzgs%2b6L996kjN%2fdu1nMnN%2bGu6iuSa6jsEmxprVFrqaxPuTl8IXf6ruI4tzEjeri0n326gAA&hid=4213>

Lena Philipsson (2013) [Hemsida]. Hämtad: 13-12-12 från:

<http://www.lenaphilipsson.com/anthem-3702004>

Manuel Sheri L. (2009) *Becoming the homovoyeur: consuming homosexual representation in Queer as Folk* [pdf]. Hämtad: 13-12-10 från:

<http://ehis.ebscohost.com/eds/viewarticle?data=dGJyMPPp44rp2%2fdV0%2bnjisfk5Ie46bFRr6iySrek63nn5Kx94um%2bSa2rrUqup7I4tLCyTLinrzi%2fw6SM8Nfsi9%2fZ8oHt5Od8u6OvUbams062p7FLpOLfhuWz44ak2uBV8d%2fmPvLX5VW%2fxKR57LOyTLCssU6wpqR%2b7ejrefKz7nzkvPOE6srjkPIA&hid=101>

QX (2010) [pdf.]. Hämtad: 14-01-06 från:

<http://www.qx.se/Vimmel/15183/normbrytande-ettarsfest>

QX (2013) [pdf.]. Hämtad: 13-11-28 från:

<http://sifomedia.qx.se/5c/qx.se/2013-augusti/48124/Bottom/QX/Textlink-pdf/mypixel.gif/1?http://www.qx.se/file.php?id=369>

QX (2013) [pdf.]. Hämtad: 13-11-28 från:

<http://sifomedia.qx.se/5c/qx.se/2013-Juli/63378/Bottom/QX/Textlink-pdf/mypixel.gif/1?http://www.qx.se/file.php?id=365>

QX (2012) [pdf.]. Hämtad: 13-11-28 från:

<http://sifomedia.qx.se/5c/qx.se/2012-Augusti/37189/Bottom/QX/Textlink-pdf/mypixel.gif/1?http://www.qx.se/file.php?id=294>

QX (2012) [pdf.]. Hämtad: 13-11-28 från:

<http://sifomedia.qx.se/5c/qx.se/2012-Juli/49439/Bottom/QX/Textlink-pdf/mypixel.gif/1?http://www.qx.se/file.php?id=275>

QX (2013) [Hemsida]. Hämtad: 13-11-29 från:

<http://www.qx.se/Vimmel/24392/hett-pa-underkladesfesten->

QX (2013) [Hemsida]. Hämtad: 13-11-29 från:

<http://shop.qx.se/sv/articles/2.27.1986/fjaderboa>

QX (2010) [pdf.]. Hämtad 13-12-12 från:

<http://sifomedia.qx.se/5c/qx.se/2010-Maj/71875/Bottom/QX/Textlink-pdf/mypixel.gif/1?http://www.qx.se/file.php?id=144>

SVT (2013) [Hemsida]. Hämtad 13-12-12 från:

<http://www.svt.se/melodifestivalen/artister/2013/eddie-razaz/>